

SUOMEKSI

EDUSKUNTA 2011

Kevään 2011 eduskuntavaalit pidettiin vaalilain muutoksen takia totuttua myöhemmin, vasta huhtikuussa. Vaalien vuoksi vuoden 2010 valtiopäivät jatkuivat pitkälle kalenterivuoden 2011 puolelle. Vaalikauden viimeiset valtiopäivät päätettiin vasta 12. huhtikuuta.

Sunnuntaina 17.4. pidetyissä vaaleissa puolueiden voimasuhteet muuttuivat. Suurimmaksi eduskuntaryhmäksi nousi kokoomus 44 kansanedustajalla. Sosialidemokraatit menettivät hieman kannatustaan, mutta ylsivät toiseksi suurimmaksi eduskuntaryhmäksi 42 paikalla. Vaalien suuryllättäjiä olivat perussuomalaiset, joiden ryhmä kasvoi edellisten vaalien viidestä edustajasta 39:ään. Muutos oli Suomen poliittisen historian suurin.

Vaaleissa 2007 eniten edustajanpaikkoja saanut keskusta jäi vuoden 2011 vaaleissa neljänneksi 35 paikalla. Vasemmistoliitto sai 14, vihreät 10, RKP 9 ja kristillisdemokraatit kuusi paikkaa. Ahvenanmaalta valittu kansanedustaja kuuluu sitoutumattomana Ruotsalaiseen eduskuntaryhmään.

Kansanedustajista 84 oli uusia. Heistä yhdeksän oli tosin aiemmin toiminut kansanedustajana. Naiskansanedustajien määrä kasvoi ennätysellisen suureksi, 85:een.

Vaalien tulos vahvistettiin 20.4. ja kansanedustajien valtakirjat tarkastettiin eduskunnassa tiistaina 26.4.2011.

Seuraavana päivänä eduskunnan puhemieheksi valittiin *Ben Zyskowicz* (kok.), ensimmäiseksi varapuhemieheksi *Jutta Urpilainen* (sd.) ja toiseksi varapuhemieheksi *Anssi Joutsenlahti* (ps.). Puhemiesten vaalissa täysistuntoa johti eduskunnan ikäpuhemies eli iältään vanhin kansanedustaja *Kauko Tuupainen* (ps.).

Hallitusneuvottelut pitkittyivät

Samana päivänä puhemiesten vaalin kanssa eli 27.4.2011 eduskuntaryhmät nimesivät kokoomuksen puheenjohtajan, kansanedustaja *Jyrki Kataisen* hallitustunnustelijaksi. Katainen lähetti eduskuntaryhmille kysymyslistan, jolla hän selvitti puolueiden suhtautumista vaalikauden tärkeimpiin kysymyksiin.

Huhtikuun 28. päivä järjestettiin valtiopäivien avajaiset ja edellisen hallituksen pääministeri *Mari Kiviniemi* (kesk.) jätti hallituksensa eronpyynnön tasavallan presidentille.

Hallitusneuvottelut osoittautuivat tavanomaista mutkikkaammiksi, kun puolueiden kesken ei synty-

nyt sopua muun muassa tulevien vuosien talouslinjasta tai kriisissä olevien euromaiden tukemisesta. Perussuomalaiset ilmoittivat jäävänsä oppositioon 12.5.2011. Sen jälkeen hallitustunnusteluja ja -neuvotteluja käytiin eri kokoonpanoissa yli kuukausi siten, että mukana olivat eri vaiheissa kaikki paitsi perussuomalaiset.

Kokoomuksen, SDP:n, vasemmistoliiton, vihreiden, RKP:n ja kristillisdemokraattien neuvottelijat pääsivät sopuun hallitusohjelmasta 17. kesäkuuta. Juhannusviikon keskiviikkona 22.6. eduskunta valitsi pääministeriksi *Jyrki Kataisen*.

Hallitusohjan varmistuttua eduskuntaryhmät pääsivät sopimaan ministerinpaikkojen ja muiden tärkeiden tehtävien jaosta. Samalla eduskunnan puhemiestön kokoonpano muuttui siten, että puhemieheksi valittiin 23.6. *Eero Heinäluoma* (sd.), ensimmäiseksi varapuhemieheksi *Pekka Ravi* (kok.) ja toiseksi varapuhemieheksi *Anssi Joutsenlahti* (ps.). Vakiintuneen käytännön mukaisesti pääministeri tulee vaalien jälkeen suurimmasta ja eduskunnan puhemies toiseksi suurimmasta puolueesta. Pääministeripuolue saa I varapuhemiehen paikan ja kolmanneksi suurin puolue II varapuhemiehen paikan.

Eduskunnan puhemieheksi valittiin kesäkuussa Eero Heinäluoma (keskellä), I varapuhemieheksi Pekka Ravi (oikealla) sekä II varapuhemieheksi Anssi Joutsenlahti (vasemalla).

Eduskunta hyväksyi hallituksen ohjelman torstaina 30.6.2011. Kaksi vasemmistoliiton kansanedustajaa äänesti hallitusta vastaan, minkä vuoksi heidät erotettiin eduskuntaryhmästä. Välikko johti siihen, että eduskuntaryhmien määrä kasvoi vaalien jälkeiseen tilanteeseen verrattuna yhdellä, kun kaksikko perusti syksyllä uuden eduskuntaryhmän, jonka nimeksi tuli *Vasenryhmä*.

Eurokriisi puhutti pitkin vuotta

Eurokriisi puhutti eduskuntaa pitkin vuotta ja työllisti etenkin EU-asioita hoitavaa suurta valiokuntaa, mutta myös talousvaliokuntaa, valtiovarainvaliokuntaa ja perustuslakivaliokuntaa. Ensimmäisen päätöksen euromaiden tuesta eduskunta teki jo toukokuussa, ennen kuin uusi hallitus oli muodostettu. Täysistunto hyväksyi 25.5. Suomen valtioneuvoston Portugalin lainoituksen edellyttämälle Euroopan rahoitusvakausvälineen ERVV:n varainhankinnalle.

Syksyllä eduskunta hyväksyi Suomen ERVV-takaustavustuiden kasvattamisen 14 miljardiin. Myöhemmin kävi ilmi, että hallituksen esityksen perusteluissa ei ollut selkeästi kerrottu, kuuluvatko korot takausvastuun piiriin. Perustuslakivaliokunnan lausunnon jälkeen hallitus tarkensi esitystään, jota alettiin käsitellä vuoden 2012 valtiopäivien alussa.

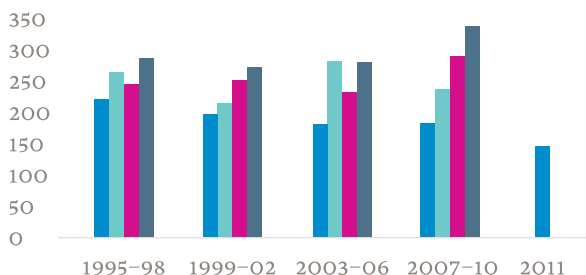
Perussuomalaiset tekivät marraskuussa välikysymyksen eurokriisistä. Syksyn ensimmäisen välikysymyksen teki keskusta ja se käsittelee kunnallisten lähivelvelujen turvaamista.

Kansalaisaloitteesta uusi vaikuttamiskanava

Viime vaalikaudella aloitettu perustuslain uudistus vietettiin päätökseen vaalien jälkeisillä uusilla valtiopäivillä. Perustuslain mukaan siihen tehdyt muutokset pitää jättää lepäämään yli vaalien, ellei muutosta hyväksytä kiireellisenä, jolloin päätös edellyttää viiden kuudesosan enemmistöä.

HALLITUKSEN ESITYKSET VAALIKAUSITTAIN 1995–2011

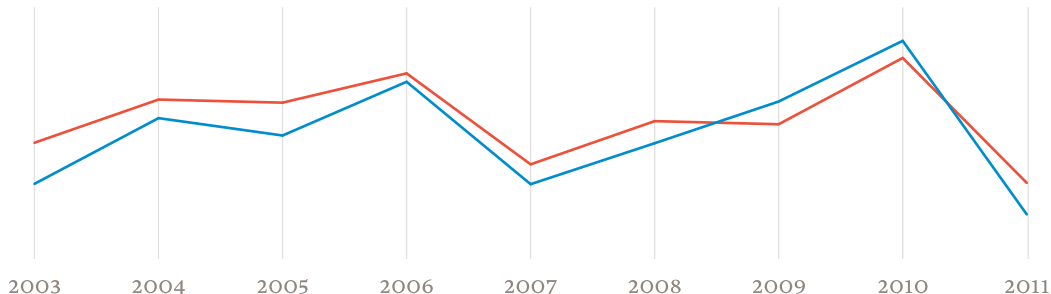
- Vaalikauden ensimmäiset valtiopäivät
- Vaalikauden toiset valtiopäivät
- Vaalikauden kolmannet valtiopäivät
- Vaalikauden neljännet valtiopäivät

TÄYSISTUNTOJEN LUKUMÄÄRÄ JA ISTUNTOJEN KOKONAISKESTO TUNTEINA 2003–2011

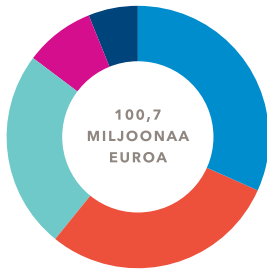
ISTUNTOJEN KESTO (TUNTIA)

800
700
600
500
400
300
200

TÄYSISTUNTOJEN MÄÄRÄ

200
150
100
50

EDUSKUNNAN MENOT 2011 (MILJOONAA EUROA)

● Poliittinen toiminta (edustajat, avustajat, eduskuntaryhmät)	32
● Henkilökunnan palkkaus- ja henkilöstöpalvelumenot	29,5
● Kiinteistö- ja peruskorjausmenot	24,6
● Tietohallintomenot	8,5
● Muut menot (mm. matkat, painatus, ulkomaiset jäsenmaksut, tarvikkeet ja laitteet)	6,1

EDUSKUNNAN MENOT 2011 YHTEENSÄ: 100,7 milj. euroa

Eduskunta hyväksyi perustuslain muutoksen 21.10.2011. Muutos kaventaa presidentin valtaoikeuksia ja parantaa kansalaisten osallistumisoikeuksia uuden kansalaisaloitteen myötä.

Laki kansalaisaloitteesta hyväksyttiin joulukuun alussa ja se tuli voimaan 1.3.2012. Kansalaisaloitteella vähintään 50 000 äänioikeutettua Suomen kansalaista voi tehdä eduskunnalle aloitteen lain säätämiseksi.

Syysistuntokaudella hyväksyttiin valtion budjetin ja kolmen lisätalousarvion ohella myös muassa Suomen liittyminen jalkaväkimiinat kieltävään Ottawan sopimukseen sekä arvonnalisäveron ulottaminen sanoma- ja aikakauslehtiin. Valtion budjetin loppusumma on noin 52,5 miljardia euroa. Budjetin loppusumma kasvoi eduskunnan käsittelyssä 40,4 miljoonalla eurolla. Suurimmat määrärahalisäykset tehtiin liikenne- ja viestintäministeriön pääluokkaan.

Kansanedustajan työ on kansainvälistä

Suomalaiset kansanedustajat toimivat lukuisissa kansainvälisissä parlamenttienvälisissä järjestöissä, minkä lisäksi parlamenttien välillä on kahdenkeskistä vierailuvaihtoa. Vuonna 2011 eduskunta nimesi monenkeskisiin kansainvälisiin järjestöihin yhdeksän valtuuskuntaa, jotka ovat:

- Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta
- Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta
- ЕТУҮ:n parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta
- Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta

- Parlamentaarisen Itämerikonferenssin Suomen valtuuskunta
- Parlamenttienvälisen liiton IPU:n Suomen johtokunta
- Aasian ja Euroopan parlamentaarisen kokouksen Suomen valtuuskunta
- Naton parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta
- Välimeri-unioonin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta

Demokratian hinta 18,65 euroa

Kansanedustajien ja heidän avustajiensa lisäksi eduskunta on 460 ihmisen työpaikka. Eduskunnassa työskentelee muun muassa juristeja, puuseppiä, osasto- ja pöytäkirjasihteereitä, virastoavustajia, tekstinkäsiteljiä, kirjastovirkailijoita, turvallisuusvalvojia ja mikrotukihenkilöitä. Osa virkamiehistä palvelee myös kansalaisia, kuten esimerkiksi Eduskunnan kirjaston työntekijät.

Eduskunta on naisvaltainen työpaikka, sillä kansli-an henkilökunnasta kaksi kolmasosaa on naisia. Suurin henkilöstöryhmä on laitoshuoltajat, jotka vastaavat eduskunnan rakennusten 47100 neliömetrin siivoamisesta.

Eduskunnan kaikkien menojen yhteissumma oli viime vuonna 100,7 miljoonaa euroa. Jokaista suomalaista kohden eduskunta maksoi 18,65 euroa. Vuonna 2010 sama tunnusluku oli 18,10 euroa.

Kanslian toimintamenoja ovat muun muassa henkilöstö-, kiinteistö- ja tietohallintomenot. Niiden lisäksi eduskunnan kokonaismenoiksi lasketaan kan-

EDUSKUNNAN KANSLIAN HENKILÖSTÖ

sanedustajien, heidän avustajiensa ja poliittisten ryhmien menot. Lukuihin eivät sisälly arvonnisäverot ja eduskunnan yhteydessä toimivien virastojen (Eduskunnan oikeusasiamies, Valtiontalouden tarkastusvirasto ja Ulkopoliittinen instituutti) menot.

Eduskunnan hallintoa ja taloudenhoitoa johtaa, valvoo ja kehittää puhemies johtama kansanedustajista koostuva kansliatoimikunta. Se nimittää eduskunnan korkeimmat virkamiehet ja ratkaisee eduskunnan hallintoa ja taloudenpitoa koskevat merkittävät asiat.

Vuonna 2011 kansliatoimikuntaan kuuluivat puhemies Eero Heinäluoma, varapuhemiehet Pekka Ravi ja Anssi Joutsenlahti sekä kansanedustajat *Jouni Backman* (sd.), *Pietari Jääskeläinen* (ps.), *Timo Kalli* (kesk.) ja *Petteri Orpo* (kok.). Varajäseniä olivat *Johanna Karimäki* (vihr.), *Mikaela Nylander* (r.), *Leena Rauhala* (kd.) ja *Erkki Virtanen* (vas.).

Eduskunnan kiinteistöjen peruskorjaus jatkuu

Eduskunnan kaikki rakennukset paitsi Pikkuparlamentti peruskorjataan vuosina 2007–2017. Vuonna 2011 valmistui Eduskuntatalon ja Pohjoisen Rautatiekadun välissä sijaitsevan työhuonesiiven peruskorjaus. Maanalaisia tiloja louhittiin ja peruskorjauksen seuraavia vaiheita valmisteltiin. Vuonna 2011 päästiin myös sopimukseen siitä, että eduskunnan täysistunnot pidetään Sibelius-Akatemian Pohjoisen Rautatie-

kadun kiinteistössä Eduskuntatalon ollessa remontissa vuosina 2015–2016.

Tasavallan presidentin 22.6.2011 nimittämät valtioneuvoston jäsenet:

- pääministeri Jyrki Katainen (kok.)
- pääministerin sijainen, valtiovarainministeri Jutta Urpilainen (sd.)
- ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja* (sd.)
- eurooppa- ja ulkomaankauppaministeri *Alexander Stubb* (kok.)
- kehitysministeri *Heidi Hautala* (vihr.)
- oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson* (r.)
- sisäasiainministeri *Päivi Räsänen* (kd.)
- puolustusministeri *Stefan Wallin* (r.)
- hallinto- ja kuntaministeri *Henna Virkkunen* (kok.)
- opetusministeri *Jukka Gustafsson* (sd.)
- kulttuuri- ja urheiluministeri *Paavo Arhinmäki* (vas.)
- maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen* (kok.)
- liikenneministeri *Merja Kyllönen* (vas.)
- elinkeinoministeri *Jyri Häkämies* (kok.)
- työministeri *Lauri Ihalainen* (sd.)
- sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko* (kok.)
- peruspalveluministeri *Maria Guzenina-Richardson* (sd.)
- ympäristöministeri *Ville Niinistö* (vihr.)
- asunto- ja viestintäministeri *Krista Kiuru* (sd.)

VIREILLEPANNUT ASIAT VALTIOPÄIVITTÄIN

	2007	2008	2009	2010	2011
Hallitukset esitykset (HE)	181	236	289	336	151
Valtioneuvoston selonteot (VNS)	3	8	9	11	2
Valtioneuvoston tiedonannot (VNT)	1	–	2	2	2
Väläkysymykset (VK)	1	3	3	6	2
Pääministerin ilmoitukset (PI)	4	1	2	5	2
Unioniasiat (U)	52	86	90	73	84
Lakialoitteet (LA)	145	137	127	140	60
Toimenpideoitteet (TPA)	64	78	91	149	30
Talousarvioaloitteet (TAA)	1069	1088	1109	1147	551
Lisätalousarvioaloitteet (LTA)	40	115	84	130	1
Kirjalliset kysymykset (KK)	637	1066	119	1436	499

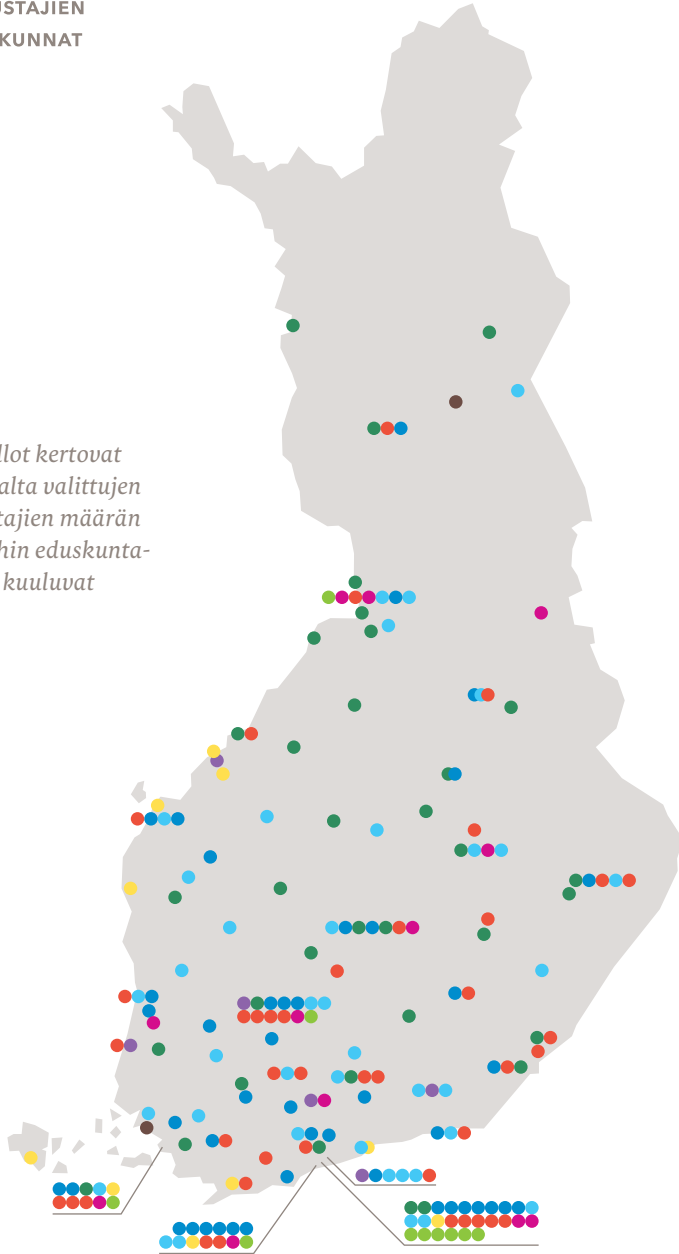
**VALIOKUNTIEN VUODEN 2011 VALTIOPÄIVILLÄ PITÄMIEN KOKOUSTEN
SEKÄ LAATIMIEN MIETINTÖJEN JA LAUSUNTOJEN LUKUMÄÄRÄT**

2011 VP	KOKOUKSET	MIETINNÖT	LAUSUNNOT
Suuri valiokunta (SuV)	54	1	10
Perustuslakivaliokunta (PeV)	58	7	25
Ulkoasiainvaliokunta (UaV)	47	2	3
Valtiovarainvaliokunta (VaV)*	43	26	8
Tarkastusvaliokunta (TrV)	33	5	5
Hallintovaliokunta (HaV)	50	8	29
Lakivaliokunta (LaV)	46	12	23
Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiV)	56	17	16
Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmV)	52	11	20
Puolustusvaliokunta (PuV)	38	3	5
Sivistysvaliokunta (SiV)	43	5	11
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StV)	40	18	15
Talousvaliokunta (TaV)	63	11	28
Tulevaisuusvaliokunta (TuV)	27	–	3
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta (TyV)	46	4	9
Ympäristövaliokunta (YmV)	40	1	14
YHTEENSÄ (ml. VaV:n jaostot)	920	131	224

* Valtiovarainvaliokunnan päätökset valmistellaan yleensä jossakin sen kahdeksasta jaostosta. Niillä oli kokouksia seuraavasti: hallinto- ja turvallisuusjaosto 27, verojaosto 37, sivistys- ja tiedejaosto 21, maatalousjaosto 16, liikennejaosto 22, työ- ja elinkeinojaosto 20, kunta- ja terveysjaosto 22, asunto- ja ympäristöjaosto 19. Yhteensä jaostojen kokouksia oli 184.

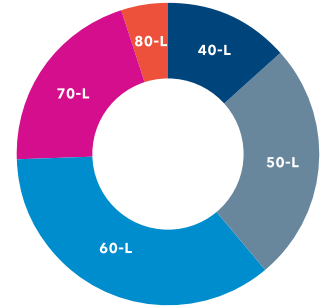
KANSANEDUSTAJIEN KOTIPAIKKAKUNNAT

Värilliset pallot kertovat paikkakunnalta valittujen kansanedustajien määrän sekä sen, mihin eduskuntaryhmään he kuuluvat

KANSANEDUSTAJIEN IKÄJAKAUMA

1940–1949 syntyneitä	27 (13,5 %)
1950–1959 syntyneitä	51 (25,5 %)
1960–1969 syntyneitä	71 (35,5 %)
1970–1979 syntyneitä	41 (20,5 %)
1980–1989 syntyneitä	10 (5,0 %)

49

Kansanedustajien keski-ikä on 49 vuotta. Vanhin edustaja on Kauko Tuupainen (s. 1940) ja nuorin Olli Immonen. (s. 1986)

KANSANEDUSTAJIEN PALKKIO

Kansanedustajan palkkio on 6335 euroa kuukaudessa. Kolmen vaalikauden jälkeen palkkio nousee 6811 euroon. Eduskunnan puhemiehelle maksetaan 11675 euroa kuukaudessa ja varapuhemiehille 9729 euroa kuukaudessa. Palkkiot ovat veronalaista tuloa.

6335

Kansanedustajan palkkio on 6335 € kuukaudessa

Palkkion lisäksi kansanedustajille maksetaan 990–1810 euron veroton kulukorvaus, jonka suuruuteen vaikuttaa edustajan kotipaikka sekä se, onko hänellä pääkaupunki-seudulla kakkosasunto.

Edustajien palkkioista päättää puhemiestistön nimeämä palkkiotoimikunta, jonka puheenjohtajana toimii 30.9.2012 asti varatuomari Pekka Tuomisto ja jäsenenä puheenjohtaja Maj-Len Remahl sekä varatuomari Seppo Riski.

KANSANEDUSTAJIEN SUKUPUOLIJAKAUMA

Kansanedustajista 115 on miehiä ja 85 naisia. Naisten osuus on siten 43 prosenttia.

Suomen ensimmäiset naiskansanedustajat valittiin vuonna 1907. Heitä oli tuolloin 19, eli 11 prosenttia silloisesta eduskunnasta.

43

Kansanedustajista naisia on 43%

9/44/2

Eduskunnassa on yhdeksän eduskuntaryhmää, joista suurimmassa on 44 ja pienimmässä 2 jäsentä

EDUSKUNTA

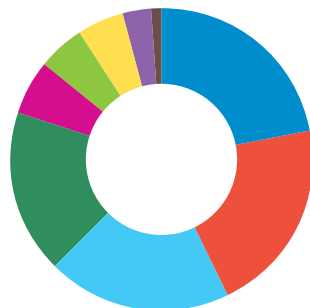
EDUSKUNNASSA PISIMPÄÄN OLLEET KANSANEDUSTAJAT / VALTIOPÄIVÄKOKEMUS

Ilkka Kanerva (kok.)	37
Mauri Pekkarinen (kesk.)	33
Pertti Salolainen (kok.)	33
Ben Zyskowicz (kok.)	33
Jouko Skinnari (sd.)	32
Erkki Tuomioja (sd.)	31
Kari Rajamäki (sd.)	29
Kimmo Sasi (kok.)	29
Sirkka-Liisa Anttila (kesk.)	27
Jukka Gustafsson (sd.)	25
Seppo Kääriäinen (kesk.)	25
Jouni Backman (sd.)	21
Timo Kalli (kesk.)	21
Martti Korhonen (vas.)	21
Johannes Koskinen (sd.)	21
Matti Saarinen (sd.)	21

Listassa ovat mukana ne, jotka ovat olleet kansanedustajina useammilla kuin 20 valtiopäivillä. Valtiopäivät tarkoittaa eduskunnan vuotuista työskentelykautta.

200

Eduskunnassa on yhteensä 200 kansanedustajaa

EDUSKUNTAVAALIEN 17.4.2011 TULOS JA KANSANEDUSTAJANPAIKAT PUOLUEITTAIN

Kansallinen Kokoomus	44
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	42
Perussuomalaiset	39
Suomen Keskusta	35
Vasemmistoliitto	14
Vihreä liitto	10
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	9
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	6
Muut ryhmät (Ahvenanmaan edustaja)	1

EDUSKUNTARYHMIEN VOIMASUHTEET

● Kansallisen kokoomuksen eduskuntaryhmä	44
● Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä	42
● Perussuomalaisten eduskuntaryhmä	39
● Keskustan eduskuntaryhmä	35
● Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä	12
● Vihreä eduskuntaryhmä	10
● Ruotsalainen eduskuntaryhmä	10*
● Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä	6
● Vasenryhmän eduskuntaryhmä	2

* Luku sisältää Ahvenanmaan vaalipiiristä valitun sitoutumattoman kansanedustajan

